

Чорванинг закоти | Фикҳ дарслари (292-дарс)

Image not found or type unknown

19:00 / 25.07.2024 2523

نَمِّسْ مَخْلُوكِ فِي بُجَيِّ وَ
سَمَخِ فِي مُمْتِ، ءَاشِرْ لِبِإِلَا
يَفَوِّضْ أَخْمُتْ نَبَنِي رُشْعَ وَ
نُؤْبَلْ تُنَبَنِي ثَالِثَ وَتِسْ

دَا زَا مِي فَو ، ة ن س م وَ ا ن س م
 ي ل ا ب س ح ي ن ي غ ب ر ا ي ل ع
 ل ك ي ف م ث ، ن ي ت س
 ل ك ي ف و ، ع ي ب ت ن ي ث ا ل ث
 ي ف و ، ة ن س م ن ي غ ب ر ا
 ، ة ا ش ا ز ع م وَ ا ن ا ض ن ي غ ب ر ا
 ن ي ر ش ع و ي د ح ا و ة ئ م ي ف و
 ة د ح ا و و ن ي ت ئ م ي ف و ، ن ا ت ا ش
 ة ئ م غ ب ر ا ي ف و ، ه ا ي ش ث ا ل ث
 . ة ا ش ة ئ م ل ك ي ف م ث ، غ ب ر ا

Ҳар беш туяда бир дона қўйни закотга бериш фарз бўлади. Сўнгра
 йигирма бештада бинти мухоз, ўттиз олтитада бинти лабун, қирқ
 олтитада ҳиққа, олтмиш биттада жазаъа, етмиш олтитада иккита
 бинти лабун, тўқсон биттада иккита ҳиққа - то бир юз йигирмагача.

Кейин ҳар бештада бир қўй. Йигирма бештада бинти мухоз ва бир
 юз элликтада учта ҳиққа. Сўнг аввалгига ўхшаб, янгитдан
 бошланади. Бас, ҳар қирқ олтитадан элликтагача бир ҳиққа зиёда
 қилинади.

Қорамолда: ўттиздада бир ёшли эркак ёки урғочи бузоқ. Қирқтада икки ёшли эркак ёки урғочи бузоқ. Қирқдан зиёда бўлганда то олтиштагача ҳисобланади. Сўнгра ҳар ўттиздада бир ёшли эркак бузоқ. Ҳар қирқтада икки ёшли урғочи бузоқ.

Қирқта қўй ёки эчкида битта. Бир юз йигирма биттада иккита. Икки юз биттада учта, тўрт юздада тўртта. Сўнг ҳар юздада битта.

Фуқаҳоларимиз бу ҳукмларни Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг қуйидаги ҳадисларидан олганлар:

يَضْرِبُ رِزْقًا بِأَبَانٍ أَسْنَانًا
أَذُهُ هَلَبَاتُكَ هُنَعُهُ لَلَا
يَلِي هَهُجَّ وَأَمَلَبَاتِكُلَا
هَلَلَا مُسَبِّبٌ نِيْرَحَبُلَا
هُضْرِيْرَفٍ هِدَهُ مِيْرَحْرَلَا نَمُْحْرَلَا
لُؤْسَرَرَضْرَفِيْتَلَا هَقَدَّصَلَا
هُيْلَعُهُ هَلَلَا يْلَصَهَلَلَا
نِيْمَلُسُمَلَا يْلَعَمَلَسَو
هُلُؤْسَرَرَاهِبُهُ هَلَلَا رَمَأِيْتَلَاو
نِيْمَلُسُمَلَا نِمَاهَلِيْئُسُ نَمَف

°نَمَو ، اِهَطُعُيْلَف اِهَجَو يَلَع
يِفِطُعُي اَلَف اِهَقْوَف لِيُس
لِبِإِلَا نَمَنِي رَشِعَوِغَبْرَأ
لُكُ نَمَمَنَعْلَا نَم اِهَنُود اَمَف
أَسْمَخُ تَعَلَب اِذَا ، ةَأَشِ سْمَخ
سْمَخ يَلِإِ نِي رَشِعَو
تُنَب اِهِي فَفَنِي ثَالِثَو
تَعَلَب اِذَا ف ، يَثُنُأِ ضَاخَم
سْمَخ يَلِإِ نِي ثَالِثَو أَتِس
تُنَب اِهِي فَفَنِي غَبْرَأَو
تَعَلَب اِذَا ف ، يَثُنُأِ نُوْبَل
نِيَّتِس يَلِإِ نِي غَبْرَأَو أَتِس
لَمَجَلَا ةَقْوَرَطُ ةَّقَح اِهِي فَف

نِيَّتِ سَوَّهٌ دِحْ أَوْ تَعَلَبَ إِذَا فِ
أَهِي فَفَ نِي غَبَسَ وَسُمَخَ يَلِ
أَتِ سَوَّهٌ دِحْ إِذَا فِ ، ءَعَدَجُ
نِي غَسَتِ يَلِ نِي غَبَسَ وَسَوَّهٌ
إِذَا فِ ، نُوْبَلِ أَتِ نَبِ أَهِي فَفَ
يَلِ نِي غَسَتِ وَ دِحْ إِ تَعَلَبَ
أَهِي فَفِ ءِئَامَ وَ نِي رُشِعَ
إِذَا فِ ، لَمَجَلِ أَتِ قُورَطِ نَاتِ قَحِ
ءِئَامَ وَ نِي رُشِعَ يَلِ عُتَدَا
تُنَبِ نِي غَبَرَأَلُ كُ ي فَفَ
نِي سُمَخِ لُ كُ ي فَو ، نُوْبَلِ
أَلِ ءَعَمُ نُنُ كُ ي مَلُ نَمُ ءَعُ قَحِ
سُيَلِ لِبِ إِ نَمُ غَبَرَأُ

ءَاشَـيْ نَأْ أَلْ إِيْةَ قَدَصْ أَهِيْ فِ
نَمْ أَسْمَخْ تَعْلَبْ إِذِإْفْ ، أَهْبَرْ
هَآوَرْ . ءَاشْ أَهِيْ فِ لَبِإِلْ
أَمْ لِسْمِ أَلْ إِيْةَ سَمَخْ لْ .

Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Абу Бакр розияллоҳу анҳу у кишини Баҳраинга юборганида ушбу мактубни ёзган эди:

«Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳийм. Ушбу Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи васаллам мусулмонларга фарз қилган садақа фарзидир. Буни Аллоҳ Ўз Расулига амр қилгандир. Бас, қайси бир мусулмондан уни тўғрилиқча сўралса, берсин. Кимдан ортиқча сўралса, бермасин. Йигирма тўрттадан кам туядан то бештагача ҳар бештасидан бир қўй. У(туя)лар йигирма бештага етгандан то ўттиз бештагача - урғочи бинти мухоз (бир ёшдан ошган урғочи туя). Ўттиз олтитага етгандан то қирқ бештагача - урғочи бинти лабун (икки ёшдан ошган урғочи туя). Қирқ олтитага етгандан то олтмиштагача - эркак туяга лойиқ ҳиққа (уч ёшдан ошган урғочи туя). Олтмиш биттага етгандан то етмиш бештагача - жазаъа (тўрт ёшдан ошган туя). Етмиш олтитага етгандан то тўқсонгагача - иккита бинти лабун. Тўқсон биттага етгандан то бир юз йигирматагача - эркак туяга лойиқ иккита ҳиққа. Бир юз йигирматадан ошганда ҳар қирқтасида - битта бинти лабун. Ҳар элликтасида - битта ҳиққа. Кимда тўрттадан ортиқ туя бўлмаса, улардан садақа йўқ. Лекин эгаси хоҳласа, мустасно. Туя бештага етса, ундан битта қўй».

Бешовларидан фақат Муслим ривоят қилмаган.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.